

Evalueringsskriterier for M1

De forskellige opgaver i M1 vægtes i dette forhold:

A vægter en $\frac{1}{8}$

B1 vægter en $\frac{1}{4}$

B2 vægter en $\frac{1}{8}$

C vægter en $\frac{1}{4}$

D vægter en $\frac{1}{4}$

I evalueringsskriterierne for M1 arbejdes med et pointsystem, hvor der kan gives maksimalt 40 point. Fordelt på de enkelte opgaver vil pointtallene se således ud:

A = 5 point

B1 = 10 point

B2 = 5 point

C = 10 point

D = 10 point

Der gives en delkarakter på basis af denne oversættelsesskala:

Point	Karakter	Karakterbeskrivelse
35-40 point	12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.
30-34 point	10	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.
22-29 point	7	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.
17-21 point	4	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.
13-17 point	02	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.
6-12 point	00	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.
0-5 point	-3	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.

Der rundes ikke opad – således er 29,5 point lig med karakteren 7.

Evalueringsskriterierne og pointsystemet skal både ses som et hjælpemiddel til at give en korrekt og ensartet bedømmelse af opgaveløsninger og som en tydeliggørelse af, hvad der forventes af løsningerne af de forskellige opgaver.

Det er tilstræbt at gøre pointsystemet så simpelt som muligt og samtidigt fleksibelt nok til at kunne rumme relativt forskelligartede opgaver. Et af formålene med den nye M1 er, at opgaverne i højere grad skal afspejle virkelige analysepraksisser på et for faget centralt musikalsk materiale – og hvor analys materialet så vidt muligt er gennemgående og udsættes for forskellige analysemetoder. Således vil det ikke være muligt at standardisere opgaverne i samme grad som tidligere.

Opgave A – Akkordlæsning

“Notér becifring over kasserne. Angiv bastone, når en anden tone end grundtonen ligger i bassen.”

Faglige delmål

Eksaminanden skal notere becifring inkl. bastone over akkorder noteret i partitur (g-, bratsch- og fnøgle). Hver akkord, der ønskes aflæst, er indrammet, og sværhedsgraden er (eksemplificeret med C som grundtone): De fire treklange: dur, mol, formindsket, forstørret (C, Cm, Cdim eller Co, Caug eller C+). Durtreklangen kan optræde med tilføjet (stor) sekst eller tilføjet septim (stor, lille): C6, Cmaj7, C7 eller none (stor, lille): C9, C7b9, Cmaj9. Mol-treklangen kan optræde med tilføjet (stor) sekst og tilføjet septim (lille): Cm6, Cm7 eller none (stor) Cm9. Den formindskede treklang kan optræde med lille septim (Cm7b5) og formindsket septim (den formindskede firklang, Cdim7). Desuden kan forekomme sus4-akkorder med eller uden lille septim: Csus4, evt. C7sus4. Akkorderne kan forekomme i omvendingerne tert i bas, kvint i bas og septim i bas.

Vurdering

Opgaven kan tildeles op til 5 point. Hvis opgaven indeholder 5 akkorder, der skal aflæses, vil hver korrekt noteret becifring medføre et point. Hvis akkorderne optræder med tert, kvint eller septim i bassen, skal dette angives. Man kan fratække et halvt point for manglende eller forkert udvidelsestone, eller manglende eller forkert bastone. Som udgangspunkt gives det fulde point for den simplest mulige becifring, dog godtages fx Em7/g for G6, Gm6/e for Em7b5 og Ddim7/h for Hdim7. Der kan gives halve point for delvist korrekte becifringer af firklange (fx Cm7 i stedet for C7, og Fm7 i stedet for Fm7b5). Treklange skal aflæses korrekt for at udløse point. Som det fremgår af de faglige delmål skelnes i denne (og i de øvrige opgaver i skriftlig musik) mellem dim som treklang og dim7 som firklang, og følgelig medfører det fradrag af et halvt point, hvis en dim7-akkord becifres dim.

Opgave B – Harmonisk analyse

B1 – Harmonisk analyse 1

"Foretag funktionsharmonisk analyse af de med rødt understregede områder – ud fra de opgivne becifringer og de becifringer, du har noteret i opgave A. Angiv bastonens trin under funktionstegnet, hvis funktionen ikke har grundtonen i bassen. Du skal angive den eller de tonearter, du analyserer ud fra."

B2 – Harmonisk analyse 2

"Foretag harmonisk analyse af nedenstående becifringer. Angiv funktionstegn, hvis opgaven er funktionsharmonisk, og angiv trintal, hvis opgaven er modal. Angiv hvilken tonalitet harmonikken er udtryk for, og giv en kort begrundelse. Grundtonen er xx."

Faglige delmål

Eksaminanden skal analysere funktionsharmoniske (dur og mol) og modalharmoniske progressioner ved at anføre toneart og analysetegn (funktionstegn eller trintal) under becifringerne til et stykke musik. Eksaminanden skal derudover kort argumentere for, hvorfor der er tale om enten funktionsharmonik eller modalharmonik.

Sværhedsgrad – funktionsharmonik: hovedfunktioner, parallelakkorder samt bidominanter, akkordudvidelser, (f.eks. S6, tilføjede septimer), forudhold (Dk, d5), ufuldkomne dominanter, skuffende opløsning (Ts). Opgaven i funktionsharmonisk analyse kan indeholde modulation. Sværhedsgrad – modalharmonik: dorisk, mixolydisk og æolisk modus. I den harmoniske vurderingsopgave B2 er anført melodien grundtone, men ikke dens tonalitet.

B1 og B2

Opgave B er delt i to opgaver, B1 og B2, hvor B1 er en opgave i funktionsharmonisk analyse, eventuelt med modulation, mens B2 er en opgave, som enten er funktionsharmonisk eller modal. B2 er en harmonisk vurderingsopgave, hvor eksaminanden udover angivelse af trintal eller funktionsbetegnelser skal vurdere og argumentere for, hvilken slags tonalitet opgavens akkorder er udtryk for.

Vurdering B1

Der gives 10 point for en korrekt løsning. Pointfordelingen foretages i praksis ved, at der tages udgangspunkt i målopfyldelse, der giver 10 point, og derfra fratækkes for mangler og fejl i

besvarelsen. En opgave kan ikke få mindre end 0 point – og naturligvis heller ikke mere end 10 point. Der gives 0 point, hvis intet er udfyldt, eller intet er korrekt. Hver korrekt funktion tæller ca. et point, og omvendt fratrækkes et point, hvis funktionen er angivet forkert. Med én funktion menes fx alle tonikaer eller alle vekseldominanter i opgaven, uanset hvor mange gange funktionen optræder. Bidominanter til forskellige funktioner anses for at være forskellige funktioner og giver derfor et point hver. Hvis funktionen ikke har grundtonen i bassen, skal bastonens trin angives under funktionstegnet. Manglende eller forkerte bastoner, eller manglende eller forkerte udvidelsestoner, kan give et fradrag på ca. et halvt point per funktion. Ved ufuldkomne dominanter er det pga. traditionelle forhold valgfrit, om man vil sætte bastoneangivelse. Ved harmoniske synonymymer vil bedømmelsen være ens: Sp7 med tertsen i bassen vil således anses som lige så korrekt som S6. Tp efter dominanten i stedet for Ts vil dog anses som en fejl. En overvejende korrekt fundet og placeret modulation giver ca. 2 point, omvendt fratrækkes det samme pointtal, hvis modulationen ikke er fundet. Modulationen skal angives med den korrekte toneart, der analyseres ud fra. Det er udtryk for god forståelse af klassiske modulationer, hvis akkorder, der fungerer som hængsler mellem to tonearter, analyseres ud fra begge tonearter. Det anses som en korrekt modulationsbeskrivelse, hvis blot dominant til tonikaforbindelsen i den midlertidige toneart er angivet. Ligeledes hvis modulationsområdet er lagt lidt for bredt. Påpegning af kvintskridtssekvenser og andre iagttagelser kan udløse ekstra point. Korrekte funktionsbetegnelser på eventuelt forkert aflæste becifringer fra opgave A kan afhængigt af sammenhængen tildeles fulde point.

Ikke alle B1-opgaver vil have modulation, og det vil være angivet i opgaven, om der er modulation eller ej. Der vil ikke være et fast antal funktioner i denne opgave.

Vurdering B2

Der gives 5 point i alt for korrekt besvarelse. Der gives 2 point for korrekte trintal eller funktionsbetegnelser, og 3 point for en korrekt vurdering og bestemmelse af tonalitet.

Opgaverne vil enten være funktionsharmonisk dur, funktionsharmonisk mol, eller modale (æoliske, doriske eller mixolydiske). Æolisk og modal mol anses som synonymymer. Eksaminanden skal tage stilling til, hvilken af disse fem muligheder opgaven er udtryk for. Bestemmelsen af tonalitet skal begrundes – fx igennem hvilket skalamateriale akkorderne anvender, og igennem forholdet imellem akkorderne (kvintfald, kvartfald, trinvis bevægelser osv.). Også andre forhold kan inddrages, fx fravær eller tilstedeværelse af ledetoneforbindelser og spændingsakkorder. Et par korrekte udsagn, der er med til at begrunde bestemmelsen af tonalitet, anses som fyldestgørende. Der gives samlet 3 point for den korrekte bestemmelse af tonalitet og begrundelse.

Man kan frit vælge, hvilket trintalssystem man ønsker at anvende i løsningen af denne opgave. Dvs. enten et absolut trintalssystem, hvor alle trin angives ud fra durskalaen, og akkordstruktur (dur, mol, dim osv.) og udvidelser angives som ved becifringer (fx vil Eb6 i tonearten C-mol her være bIII6) – eller et diatonisk trintalssystem, hvor trin angives relativt ud fra den toneart, man angiver at analysere ud fra (fx vil Eb6 i tonearten C-mol her være III6), og hvor der kun angives akkordstruktur, hvis denne afviger fra den toneart, man analyserer ud fra. Uanset hvilket trintalssystem man anvender, skal akkordstruktur og udvidelser fremgå (eksplicit eller implicit). Udvidelser kan frit angives absolut (som i moderne becifringer) eller relativt (som i generalbasbecifring), men skal være konsekvent angivet indenfor opgaven.

Eksaminanden behøver ikke at angive, hvilket trintalssystem der anvendes. Ved de relative, diatoniske trintalssystemer skal angives, hvilken tonalitet der analyseres ud fra. Ved absolut trintalssystem kan man udelade det (herved er det underforstået, at der analyseres ud fra durtonalitet).

Hvis man anvender et relativt, diatonisk trintalssystem, kan man godt analysere ud fra en anden tonalitet/modalitet end musikstykket har – så skal den korrekte tonalitet blot fremgå tydeligt og entydigt af vurderingsafsnittet. Fx kan man godt analysere denne rundgang ud fra C-dur – og efterfølgende konkludere, at den er C-mixolydisk:

		C		Dm7		Bb		F	
C-dur:		I		II7		bVII		IV	

Hvis opgaven er funktionsharmonisk, skal der anvendes funktionsbetegnelser, og hvis opgaven er modal, skal der anvendes trintal. Hvis der i en besvarelse er foretaget en forkert vurdering af, om der skal anvendes trintal eller funktionsbetegnelser, vil der blive fratrukket ca. et point.

Opgave C – Melodisk analyse

”Foretag en analyse af denne melodi. Analysen skal indeholde en angivelse af melodiens struktur, herunder en inddeling i perioder/fraser, og en beskrivelse af opgavemelodiens melodiske og rytmiske opbygning. Melodiens toneart, taktart og ambitus angives i de tre bokse.”

Faglige delmål

Eksaminanden skal foretage en kortere skriftlig melodisk analyse af en melodi. Analysen ønskes formidlet i prosa. Elementer i beskrivelsen af opgavemelodiens melodiske og rytmiske opbygning kan være: Karakteristiske rytmiske motiver, tonegentagelser, trin- og springvise bevægelser, akkordbrydninger, prægnante intervaller, bevægelsesretning, simple og varierede gentagelser, sekvenser og omvendinger samt motivisk slægtskab, kernetoner, modulation og brug af toneartsfremmede toner, åbne og lukkede periodeslutninger, drejebbevægelser, melodiske buer og højdepunkt.

Melodien vil være forsynet med taktal.

Vurdering

Der gives 10 point for en korrekt og fyldestgørende besvarelse.

Der gives et halvt point for henholdsvis korrekt toneart og taktart. Der gives 1 point for korrekt ambitus. For intervalnavne større end oktav kan man enten vælge benævnelserne none, decim, undecim osv. eller oktav plus sekund, oktav plus tert, oktav plus kvart osv. Hvis intervallerne er rene, behøver det ikke at angives. Ren undecim og oktav plus kvart er altså lige korrekt. For øvrige intervaller gælder det, at ambitus skal angives ved både intervalnavn og størrelse. Hvis størrelsen er forkert eller ikke er angivet, fratrækkes ½ point.

Der gives 2 point for en korrekt angivelse af melodiens struktur. Denne strukturbeskrivelse skal indeholde en opdeling af melodien i perioder/fraser, hvis længde skal angives. Forholdet imellem melodiens perioder/fraser angives med bogstaver.

De resterende 6 point gives for en beskrivelse med relevante fagbegreber af frasernes melodiske og rytmiske karakter, herunder en argumentation for strukturbeskrivelsen. Det er på ingen måde nødvendigt, at alle perioder beskrives i detaljer – men det forventes, at væsentlige træk ved melodien behandles. Hvis en melodi indeholder tydelig sekvens, vil det som regel medføre et fradrag af point, hvis det ikke bemærkes i analysen.

Opgave D – Rytmisk analyse

”Foretag en analyse af rytmikken i partituret. Kom herunder ind på rytmiske mønstre, gentagelsesstrukturer og forholdet imellem stemmerne.”

Faglige delmål

Eksaminanden skal foretage en kortere skriftlig rytmisk analyse af et partitur. Analysen ønskes formidlet i prosa. Eksaminanden skal kunne: Læse rytmisk notation, analysere rytmiske mønstre og modrytmer, f.eks. pulsmarkering, backbeat/afterbeat, underdelingsniveauer, gentagelsesmønstre, ostinater, synkope/lift, off-beat, claverytmik og polyrytmik samt analysere stemmernes rytmiske samspil, f.eks. komplementærrytmik og sammenfald.

Vurdering

Der gives 10 point for en korrekt og fyldestgørende besvarelse.

Der gives 2 point for, at besvarelsen dokumenterer korrekte og relevante taktpositioner (fx ”at 16.-delsclavesfiguren starter på 2-også i bassens 2. takt”). Alle iagttagelser skal udpeges i partituret. Det er ikke nødvendigt, at samtlige rytmiske mønstre dokumenteres med taktpositioner, men i løbet af analysen skal eksaminanden dokumentere centrale iagttagelser.

Der gives 4 point for identifikationen af de relevante rytmiske strukturer i de enkelte stemmer, fx pulsmarkering, underdeling, afterbeat, offbeat (8.-delsoffbeat eller 16.-delsoffbeat), clavesrytmik (8.-dels- eller 16.-delsclave).

Der gives 1 point for en korrekt beskrivelse af de enkelte stemmers gentagelsesstrukturer.

Endelig gives 3 point for en korrekt beskrivelse af relevante rytmiske forhold mellem stemmerne, fx sammenfald og komplementærrytmik.

Uddybninger:

- Melodiske iagttagelser er som udgangspunkt ikke en del af denne opgave, men må gerne forekomme. Visse melodiske figurer kan ligefrem danne en rytme i sig selv (fx guitarfiguren i Coldplays Clocks eller basostinetet i Jacksons Billie Jean, der begge har 8.-delsunderdelinger, der danner clavesfigurer), og kan derfor være væsentlige at trække frem. Rytmiske og melodiske gentagelsestrukturer kan også være forskellige indenfor en stemme; og derfor relevante at pege på.
- Soundmæssige iagttagelser hører ikke til i denne opgave, men kan godt undtagelsesvist indgå, hvis de giver mening i forhold til den rytmiske analyse. Fx kan bestemte markeringer have særlig vægt, fordi de fx er mikset langt frem i lydbilledet, eller fordi de er understreget med en særlig soundmæssig effekt.
- Det er ikke meningen at opgaven skal demonstrere stilkendskab, selvom det naturligvis ikke gør noget. Eksaminanden behøver fx ikke kende til begreber såsom halvtempo, dobbelttempo, walking bas, pumpebas eller standardrockrytme, men skal være i stand til at beskrive fænomenerne korrekt.
- Det er heller ikke et krav, at det forklares, hvordan groovet rytmisk virker eller opleves, selvom en grooveanalyse ofte kan have det praktiske formål at forklare, hvorfor et groove virker på en bestemt måde.

M1-besvarelse til karakteren 12

Indledende kommentar:

Denne besvarelse indeholder ingen fejl og er derfor ikke en realistisk elevbesvarelse.

Opgave A – Akkordlæsning

Notér becifring over kasserne. Angiv bastone, når en anden tone end grundtonen ligger i bassen.

Opgave B1 – Harmonisk analyse 1

Foretag funktionsharmonisk analyse af de med rødt understregede områder – ud fra de opgivne becifringer og de becifringer, du har noteret i opgave A. Angiv bastonens trin under funktionstegnet, hvis funktionen ikke har grundtonen i bassen. Du skal angive den eller de tonearter, du analyserer ud fra.

Opgaven indeholder ikke modulation.

W. A. Mozart: Symfoni nr. 29, 1. sats: Allegro moderato (1774)

Violin 1

Violin 2

Viola

Cello

A-dur: T T₃ T_p S_{3p} DD₃⁷ D D_{3p} (D₃⁷)

F#m D/F# G#dim A D6 E7 F#m A

T_p S₃ D T T_p S⁶ D⁷ T

Opgave C – Melodisk analyse

Foretag en skriftlig analyse af denne melodi. Analysen skal indeholde en angivelse af melodien struktur, herunder en inddeling i perioder/fraser, og en beskrivelse af opgavemelodiens melodiske og rytmiske opbygning. Melodiens toneart, taktart og ambitus angives i de tre bokse.

Den tilhørende lydfil fader ud i takt 11. Melodianalyse-opgaven angår kun de nedskrevne takter herunder – og dermed kun 1. violinstemmen.

W. A. Mozart: Symfoni nr. 29, 1. sats: Allegro moderato (1774)

1. viol.

2 3 4

5 6 7 8 9

Toneart:
A-dur

Taktart:
4/4

Ambitus:
Oktav + kvart (ren undecim)

Her skal du skrive din analyse (boksen udvider sig efterhånden som du skriver):

Melodien kan opdeles i 4 totaktsperioder, hvoraf de første 3 perioder er sekvenser af hinanden, og den sidste periode kontrasterer (men fortsat bruger A-stof), altså en struktur der med bogstaver kunne udtrykkes således: a, a', a'', a'''.

Første periode lægger ud med et nedadgående oktavspring og fortsætter med en 8.-delsunderdelt figur der er præget af tonegentagelser og to nedadgående drejetoner. Hele den halvanden takt lange 8.-delsfigur fornemmes som lang optakt til det næste nedadgående oktavspring i takt 3.

Anden periode er en sekvens af første periode – en sekund højere.

Tredje periode er sekvenseret yderligere en sekund op.

I sidste periode lægges ud med endnu en trinvist opadgående sekvensering af oktavspringet, hvorefter 8.-delsfiguren afbrydes af trinvist nedadgående halvnoder tilbage til grundtonen a.

Overordnet danner alle de 4 perioder tilsammen en bueform.

Opgave D – Rytmisk analyse

Foretag en analyse af rytmikken i partituret. Kom herunder ind på rytmiske mønstre, gentagelsesstrukturer og forholdet imellem stemmerne.

Den tilhørende lydfil fader ud i løbet af 5. takt. Det er kun de 4 takter i nodeeksemplet, der skal analyseres.

Red Hot Chili Peppers: The Zephyr Song (2002)

Am⁷ G⁶ Em⁷ F^{maj7}

Vokal
8
Can I get your hand to write on, just a piece of leg to bite on? What a night to fly my kite on. Do you want to flash a light on?

Guitar
8

Bas

Trommer

Her skal du skrive din analyse (boksen udvider sig efterhånden som du skriver):

Trommerne spiller lilletromme på afterbeat (2 og 4) og 16.-delsunderdeling i hihatten. Stortrommens markering af 1, 1også og 2og danner en 16.-delsclave. Det er et 1-taktsostinat.

Bassens markering af 1, 2og og 4 danner en 8.-delsclave. 4-slaget forberedes på 3og. Der er tale om et 1-taktsostinat.

Guitarstemmen underdeler overordnet i 8.-dele, men i anden halvdel af første og tredje takt spilles en 16.-delsclave. Således er det rytmisk set et 2-taktsostinat.

Vokalen er som guitarstemmen overvejende 8.-delsunderdelende – dog udelades 1-slaget i de første 3 takter. Det er således et 1-taktsostinat, der dog i sidste takt varieres med fuld 8.-delsunderdeling og derved markerer 4-taktsperioden.

Guitaren og vokalen er præget af sammenfald, dog komplementærrytmi ved claven i første og tredje takt. Der er komplementærrytmi mellem trommer og guitar, idet claven på skift ligger i disse to instrumenter. Bassens 8.-delsclave har til gengæld fuldstændig sammenfald med trommestemmen.

Kommentar:

Det fyldestgørende niveau udgøres her af ca. 2-3 linjer om hver stemme. Hvor de åbenlyse rytmiske mønstre genkendes (offbeat, clave, pulsmarkeringer, underdelinger). Hvor centrale mønstre dokumenteres (at eleven kan aflæse taktpositioner). Og hvor gentagelsesstrukturen er overvejende korrekt. Derudover 2-3 linjer om forholdet mellem stemmerne, hvor der peges på de mest oplagte eksempler på komplementærrytmi og sammenfald – men ikke nødvendigvis alle.

Opgave B2 – Harmonisk analyse 2

Foretag harmonisk analyse af nedenstående becifringer. Angiv funktionstegn, hvis opgaven er funktionsharmonisk, og angiv trintal, hvis opgaven er modal. Angiv hvilken tonalitet harmonikken er udtryk for og giv en kort begrundelse.

Grundtonen er a.

Red Hot Chili Peppers: The Zephyr Song (2002)

|: Am7 | G6 | Em7 | Fmaj7 :|

Her angiver du analysetegn:

A-mol: I7 VII6 V7 VIImaj7

Her skal du skrive din begrundelse for sangens tonalitet:

Skalamaterialet er ren mol, akkordrækkefølgen indeholder ingen kvintfald, og V trins akkord er mol. Derfor er Zephyr Song æolisk.